

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2926/2019
21.11.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Зоране Делибашић, Бранислава Босилковића, Бисерке Живановић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Јасика, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, ради накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 249/19 од 22.02.2019. године, у седници већа одржаној 21.11.2019. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 249/19 од 22.02.2019. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 249/19 од 22.02.2019. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 3619/17 од 14.11.2018. године у ставу другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке, и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3619/17 од 14.11.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности поступајућег суда. Ставом другим и трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да му на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за годишњи одмор за период од септембра, односно јула месеца 2014. године, закључно са августом 2015. године солидарно исплате појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког износа па до исплате, све ближе наведено у тим ставовима изреке. Ставом четвртим и петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени ВВ, да му исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од септембра месеца 2015. године закључно са јуном 2017. године појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког износа па до исплате, све ближе наведено у тим ставовима изреке. Ставом шестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 249/19 од 22.02.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је пресуда Првог основног

суда у Београду П1 3619/17 од 14.11.2018. године у ставу другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, ревизију је благовремено преко пуномоћника изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права, а ради разматрања правних питања у интересу равноправности грађана и уједначавања актуелне судске праксе судова у Републици Србији.

Тужени ББ је поднео суду одговор на ревизију тужиоца.

Применом члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП), посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побити ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије, Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Врховни касациони суд је мишљења да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца применом члана 404. став 1. ЗПП имајући у виду различиту праксу апелационих судова у истој правној ситуацији, што указује на потребу одлучивања о ревизији, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе апелационих судова, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побитијену одлуку применом члана 408. ЗПП и одлучио да је ревизија тужиоца основана.

Тужилац тужбом поднетом 04.08.2017. године потражује накнаду трошкова за исхрану у току рада и због неисплаћеног регреса за годишњи одмор и то солидарно од тужених за период од 01.09.2014. године, односно 01.07.2014. године до 31.08.2015. године, а за период од 01.09.2015. године до 30.06.2017. године само од туженог ВВ. У правноснажно окончаном поступку је утврђено да је тужилац био запослен код туженог ББ до статусних промена 01.09.2015. године, када је његов уговор о раду пренет на туженог ВВ. Закључени уговор о раду и његови анекси предвиђају да запослени имају право на зараду за обављени рад и време проведено на раду, зараду по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и друга примања у складу са законом и колективним уговором. Анексом Колективног уговора је уговорено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, те је измењена и одредба 61. Колективног уговора одредбом члана 5. став 6. анекса и уговорено је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег

одмора сведена на један радни час. У обрачуну зараде тужиоца висина утужених накнада није исказана у номиналном износу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили као неоснован тужбени захтев за исплату по траженим основама са образложењем да без обзира што висина спорних трошова није номинално изражена, не значи да је послодавац ово право ускратио запосленима, с обзиром да је слободном вољом, према наводима нижестепеног суда, учесника колективног преговарања баш тако уговорено, као саставни део основне зараде запослених, па спорно право запослених није било утврђено на неповољнији начин општим актима туженог од начина прописаног одредбом члана 118. Закона о раду.

Ревизијом тужиоца се основано указује на погрешну примену материјалног права у поступку пред нижестепеним судовима, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог („Сл. Гласник РС“, бр. 4/06) одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора, па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. Анекса измењена је и одредба члана 61, па је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за јануар-јуни 2006 године у висини 53,50 динара, а за период јули-децембар 2006. године 56,00 динара. Чланом 5. став 6. Анекса прописано је да у вредност једног радног часа из става 1. и 2. овог члана укључена је и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада који могу бити већи или мањи од накнада предвиђених Општим колективним уговором. Притом, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, односно, ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени у току поступка нису доставили суду одлуку о висини ових накнада, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да одлуку нису ни донели. То не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. Не може се прихватити да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се

тужени нису изјаснили о њиховој висини, нити су износ накнаде за регрес и трошкова за исхрану у току рада номинално исказали у платној листи тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду. На основу изнетог, могло би се закључити да су тужени у погледу исплате наведених накнада, законске одредбе примењивали на штету тужиоца. Обзиром да Анекс колективног уговора туженог не садржи конкретну регулативу која утврђује висину ових накнада, тужилац може потраживати накнаду у нето износу према параметрима из ранијег Колективног уговора туженог. Тужилац је тужбени захтев поставио у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора утврђених на основу налаза и мишљења вештака, применом објављених података Републичког органа надлежног за послове статистике, а увидом у јавне податке о просечној заради запослених у РС који су се примењивали у спорном периоду, с тим да је налаз вештака дат у две варијанте.

Како је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

О захтевима тужиоца и туженог ББ за накнаду трошкова ревизијског поступка није одлучено, с обзиром да су по овом ванредном правном леку нижестепене пресуде укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, а одлука о трошковима поступка зависи од коначног исхода спора.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић